

NDV-excursie 'De Betuwe'

28 september 2019

Als eerste een bezoek aan De Batouwe Boomkwekerijen in Dodewaard. We worden ontvangen met koffie/thee en koek op het bedrijf van Willem, Henk en Cor Huibers. Het bedrijf heeft drie vestigingen, in Dodewaard (5 ha), in Elburg (2,5 ha) en sinds 2016 voor de bladhoudende soorten in Portugal (6 ha). Er worden 450 soorten bomen geënt of vegetatief vermeerderd en 500 soorten heesters vermeerderd. Bij de Batouwe worden uitsluitend jonge planten opgekweekt, waarvan de helft voor de binnenlandse handel is en de rest wordt geëxporteerd naar zo'n 25 landen.

In het veld ontstaat een levendige discussie over enten en stekken, klimaatbestendige bomen en de behoefte van de kweker aan

kennis over vraag (van de eindgebruiker) en aanbod (van de kweker). Het milieu staat hoog in het vaandel en veel spullen worden in zogenaamde *airpotten* gekweekt. Deze potten hebben verticale sleuven met als voordeel dat de wortels niet in de pot kunnen rondraaien. De spullen worden zonder pot afgeleverd en de pot wordt hergebruikt. De Batouwe bestrijdt plantenziektes zo mogelijk biologisch en gebruikt potgrond zonder turf.

Combinatie Mauritz Boomkwekerijen

In de kantine van Mauritz Boomkwekerijen in Opheusden worden we ontvangen door Henk en zoon Wouter Mauritz. Het bedrijf kweekt leverbare bomen en omvat 27 percelen: 10 ha met 35.000 bomen in containers, potten en kluiten en 145 ha in de volle grond. Het sortiment bestaat uit zeshonderd verschillende soorten, cultivars en variëteiten van *Acer* tot *Ziziphus*. 95% is voor de Europese export.

We hoorden interessante weetjes. Gemiddeld gaat tijdens de teelt 20% verloren door allerlei oorzaken. Een boom is 's nachts dikker is dan overdag (door de verdamping). Bontbladige bomen blijken vooral geliefd te zijn in Polen, Engeland en Turkije. In tegenstelling tot wat we vaak zien op containervelden, staan hier geen bomen in zwarte containers, maar in

De containerhoek van Mauritz Boomkwekerijen

witte zakken afgedekt met zwart plastic. De witte zak blijft koel, is lichtdoorlatend en de wortels kunnen daardoor naar buiten groeien en in plaats van te draaien. Het zwarte plastic houdt bovendien onkruid tegen.

De excursie vond alleen plaats op het containerveld met een zeer uiteenlopend sortiment van onder andere *Alangium platanifolium*, *Zanthoxylum americanum* (kiespijnboom), *Toona sinensis*. Ook hier aandacht voor het milieu. Kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen worden zo weinig mogelijk gebruikt.

Kasteeltuin Hemmen

Ook hier een uitgebreide ontvangst met koffie/thee en koek door NDV-lid Jan van de Brandhof. In de 14^e eeuw stond hier al een kasteel, dat in de eerste helft van de 18e eeuw door brand werd verwoest en daarna in 1757 vervangen is door huis Hemmen. Dit huis werd in 1945 verwoest en alleen de ruïne is nog zichtbaar. De huidige ommuurde tuin stond al op een kaart uit 1810.

Jarenlang had niemand zich om de tuin bekommerd. Het was zelfs een manège, tot in de jaren negentig van de vorige eeuw het herstel ter hand werd genomen. In 1995 werd de kasteeltuin officieel geopend. De tuin is

particulier eigendom en wordt beheerd door een stichting.

De kasteeltuin maakt onderdeel uit van de Heerlijkheid Hemmen, een gebied van 700 ha land en bos en zo'n 20 km aan wandelpaden. Het gebied ligt ten noordwesten van Zetten en wordt doorkruist door de Linge. Jan werkt als secretaris/beheerder en onderhoudt samen met zo'n dertig vrijwilligers de tuin met zeshonderd voornamelijk vaste planten. De kasteeltuin is houdster van de Nationale Plantencollectie *Hibiscus* en *Veratrum*. □

Overzicht van de kasteeltuin Hemmen

